

IX Ogólnopolskie Dyktando Niepodległościowe

„Po polsku o historii”

dla uczniów kl. IV - VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych
w roku szkolnym 2021/2022

ETAP wojewódzki

26 października 2021 roku

Instrukcja dla osoby czytającej dyktando

Szanowni Państwo!

1. Tekst należy przeczytać trzykrotnie:

a) pierwszy raz – w całości

b) drugi raz wolniej, dyktując po jednym zdaniu, zapowiadając kolejny akapit

➤ każde zdanie wielokrotnie złożone należy podzielić na mniejsze, logiczne części, zgodnie z interpunkcją, a następnie przeczytać to zdanie jeszcze raz w całości

➤ znaki interpunkcyjne mogą być sygnalizowane jedynie przez intonację, a nie nazywane

c) trzeci raz – znów w całości.

2. Łączny czas dyktanda (pisanie dyktanda) nie może przekroczyć 45 minut.

3. Udział w Konkursie ma być dla uczniów przede wszystkim okazją do rozwijania zainteresowań humanistycznych i dociekliwości poznawczej: językowej i historycznej, dlatego zadbajmy o spokój i tonujmy emocje.

Dziękujemy!

Tekst dyktanda dla uczniów klas VII-VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Chodźże do muzeum!

Muzeum Lotnictwa Polskiego zajmuje wielohektarową powierzchnię na terenie dawnego krakowskiego lotniska Czyżyny. W olbrzymich hangarach oraz na otwartej przestrzeni można zobaczyć przeróżne samoloty, m.in. motoszybowce, dwupłatowce, odrzutowce i bombowce, a nawet papieski helikopter.

Jednym z najciekawszych eksponatów jest niewielki, ale ważny samolot o wdzięcznej nazwie „Kukułka”. Była to pierwsza amatorska konstrukcja zarejestrowana w PRL-u. Co ciekawe, poszczególne części powstawały w mieszkaniu twórcy – Eugeniusza Pieniążka. Montaż kadłuba i skrzydeł (niemieszczących się na klatce schodowej) odbywał się w garażu koło lesznieńskiego aeroklubu. Ten jednoosobowy samolot posłużył konstruktorowi do ucieczki na Zachód, a w latach dziewięćdziesiątych stał się chlubą muzealnej ekspozycji. Nieopodal stoi ogromny odrzutowiec w zielono-brązowym kamuflażu, z amerykańską gwiazdą i polskim orłem w koronie. Niegdyś chyżo przemierzał przestworza, a dziś przykuwa uwagę zwiedzających.

Warto by wspomnieć, że to niejedyny ślad polsko-amerykańskiej współpracy w historii lotnictwa. W 1919 roku ze Stanów Zjednoczonych przybyła do Polski grupa pilotów ochotników. Jeden z Amerykanów zaprojektował wówczas godło z elementami znaczącymi w historii obu narodów. Trzyznacicie gwiazd i biało-czerwone pasy to symbole amerykańskiej walki o niepodległość, a czapka krakuska i skrzyżowane kosy odwołują się do powstania kościuszkowskiego. W ten sposób uhonorowano patrona 7. Eskadry Bojowej, zwanej Eskadrą Kościuszkowską. Symbol ów widniał później na maszynach walczących zarówno podczas wojny polsko-bolszewickiej, jak i w kampanii wrześniowej czy w bitwie o Anglię. Dziś samoloty ozdobione znakiem „skrzydlatych kosynierów” bronią wschodniej flanki NATO w Europie.

Spacerując po muzeum, dostrzegamy także nie byle jakie pamiątki chociażby po tzw. cichociemnych – żołnierzach wyszkolonych do zadań specjalnych w Wielkiej Brytanii. Wśród rzadkich eksponatów można natknąć się nawet na ręcznie robioną damską torebkę należącą do żołnierki z RAF-u.

Kompetentni przewodnicy pomogą nam odkryć tu niejednego sekret, a multimedia pozwolą odczuć dreszcz emocji.